

محمد رفیع

۲۵

ایران سفارتنامه سی

Amir Khomeini

JP

1867

استانبول

هلال مطبعه سی - باب عالی قارشیتند

۱۳۳۳

تاریخ عثمانی انجمنی مجموعہ سنک علاوہ سیدر

بنيك ايكوز يكرمي ائكي سسته سنده جانب دولت عليه دن نامه رسنلك ايله عجم
دوانته كيدوب كلان

محمد رفيع افندينيك سفارت نامه سيدر

سبب التيام اعجام بادولت عليه ابدى القيام و كيفيت دسيسه ايشان
در حصول مامول و محاربه دشمن خويشان

برمدتدنبرو ممالك ايرانده شاهلق عنواني اكتساب ايدن فتحعلي
شاه فجاراليوم روسيه لو يدنده وطافه افغانيان حكمنده اولان مملكت
جزويه لرندن ماعداسني عموماً تحت يد استيصاله ادخال ايتش ايسه دخی
دولت عليه ابدى الدوام صانها الله تعالى عن تعرض اللثام الى يوم القيام جانب
قوى الجوانبندن شاهلني تصديق و طرفيندن ارسال رسل و رسائل ايله صورت
يكجهتي و رسم محبت اظهار و تنسيق بيور و ولدینی صورتده عنوان سلطنتی
دولت سائر ييئنده و همجواری اولان سند و هند و افغان و اوزبك
ديارلرنده قرین اشهاد و برتقريب مکتسب قوت و اقتدار و خصوصاً
اذربايجان و لايتلرندن ثانی مقدارنه مستولی و بالجوابه مدافعه به عدم
قدرتلى ظاهر و جلی اولان روسيه لونك دخی فی الجملة کسر قوتنه مدار
اوله جفی باهر و اشکار و ايران خلقی زیاده غرور و نخوت و بوصفتك ضد
کاملی اولان دنائت و خستله متصف بر قوم بیعار اولدوغنه مبنی شاهلغه
استحقاق دعواسنی صراحت تذکیر و عادت اوزره مخصوص نامه و هدیه
تسیر ایدرك استدعاده استکبار ايله بوصرامنی طبیعتیه اتمام ایچون اعمال
لطائف الحیل اعمالنه مباشرت برله حالا اذربايجان حاکمی و ولی عهدی
اولان اوغلو عباس میرزا و وزیر اعظمی اولان میرزا شفیع طرفندن
ادعای جهت جامعه اسلامیه و دعوائی خلوص و محبت اعجامیه و اولور

اولماز مواد جزویه ضمیمه طرف دولت علیه وارضی و ایسی سابق دوللو یوسف ضیا پاشا حضرتتلی طرفه پیانی ایلیچیلر ارسالنه مبادرت اوزره لر ایکن روسیه لو اوزرینه وقوع بولان سفر هایون تمام حصول مأمول مذکورلری موجب سهولت و باخصوص مرسوملر ایله واقع اولجق محاربه و مسالمة ده دولت علیه مشارکت ادعاسیله جائز منفعت اولمق زعمنه دوشوب مشارالیه یوسف پاشا حضرتتلیله اریه چانی باشند برلشوب بالاتفاق دشمن دینی سب و استرقاق ایتمک ایچون شهزاده مشارالیه عقدیون و عهد میثاق ایتمشیکن وفاء عهد ایتمیوب بر دخی واردق و اریز دیهرک جانب مشارالیه و درعلیه کله یوم ایلیچیلر ارسالیله اعقاد مثللو کر میت بازار محبت و قننی جانیده کسر واقع اولور ایسه کندولره موجب مسرت اولمق اعتقادیه مصون عن الغائنه غوغالری ایراقدن سیر و تماشایه همت ایتمکلی .

صورت حیل عجم و روسیه لو یکدیگر درامور متارکه و سفر

طائفة اعجام روسیه لو جانب دخی برنوع حیل و دسیسه اختراعه مابرت ایله سفرهایون تحقق ایتدوکی ائنده کندولری کویا امر مصالحیه مباشرت و آراق آراق طرفیندن کاغدلر و ایلیچیلر ارسالنه مبادرت و مرسوملری بالوجوه تأمین ایله ایالت چلدرده واقع اخلکک و بعده قارص قلعه لری اوزرینه تسلیطه دلالت ایدوب عون و عنایت جناب خیر انصرین و بمن و توجهات ظل الله فی الارضین برکاتیله بویکی محله و چند دفعه مشارالیه یوسف پاشا جانبیده عدوی مفور زیاده مدمر و مقهور اولمشلر ایسه ده ایرانده کلیاً مندفع اولمدیغندن انجام کارده غلبه روسیه لو طرفنده قالمق فکری و یاخود امید موافقت ایتدکلی دولت علیه طرفندن و فرانجه لو جانبندن مصالحه وقوعنده کندولری تشریک و مصالحه لرینه توسط اولنماق و همی و بوارالقهه حالا سعی و اقدام اوزره

اولدق لری ملیم عسکرلرینه و سائر ادوات حربیه لرینه بر نظام و رابطه و یرمک خلیاسیله روسیه لوی دخی الدن بر اقیوب دائماً و مستمر آنحریرات مأوله و حرکات مخبله ایله انلری اغفال ایتمک زعمنده روسیه لو دخی اعجایی دشمن قوی عد ایتمیوب هر نه وقت مراد انسه لر غلبه و یاخود دلخواه لری اوزره مصالحه ایتمک عندلرنده امر اسهل اولدوغندن اعجام کندولری اغفال ایتمک زعمیله اوزرلرینه و ارمیوب حاضرده آنلر طرفه عسکر و سفر ترتیبی اقتضا ایتمز ایکن وار قوتلری دشمن قوی لری اولان دولت علیه اردوسه صرف و تحویل ایتمک دسیسه سیله اعجامک خیله خفیه سندن صرف انظار افکار و رواج کار و تقویت مصلحتلریچون ادانه صورت تماشات ایتمکده اولدق لری .

کیفیت معامله اعجام بدوات فرانجه و مقدمه حیل ایشان

باقزلباش لثام

فرانجه قرالی اولان بنابورطه جانبی روسیه لو ایله بدایت خصوصتمده اوتوز قرق سندهنبر و قننی دولتن نه مقدار و نه مقوله مملکت اختلاس ایتمش ایسه بلاقصور صاحب اوللرینه رد و تسلیم ایتمکجه روسیه ایله صلح ایتمیش دیو افواه فاسده شیوع بولان خبری فره و فرانسه لونک غلبه سنه و دولت علیه ایله فرانسه لو بیننده روسیه لو ایچون مباحثه خوریسی سبقت ایدن موافقت و مشارکت کفتکوسنه اعجام فریفته اولوب دولت علیه ایتدکلی مثللو جنک و صلحده کندولری دخی آرایه صوقوب تحصیل منفعت موافقت و یعنی یالکز کفتار و اطوار فریب ایله فرانسه لوی طرفلرینه جلب و اعانتلریله مصلحتلری رؤیت ایتمک زعم فاسده و رای کاسدیله فرانجه لو جانبیده الفته و برتقرب بول بولوب زیاده بین و محبت و فوق الغایه عرض و خلوص و خصوصیت و قرال مشارالیه

دخی خاطرہ کلز و نتیجہ سندہ چارہ سی بولنز خفی و جلی نخبہ نخبہ امال و افعالک استحصالہ مقدمہ مسلمة نتیجہ اولدوغہ مبنی بولنر ایله الفتی جائنہ منت بیلہ رک اظهار محبتہ اعجامہ مسابقت و بنیاد معاشرتی پر کر میت ایدوب بونی چارہ لر دخی شمدی یہ قدر دول نصارا ایله مناسبتری و اطوار کردار لرندن معلومیتلری اولدیغنه بناء ایشته فرانسه لویی تمام طرفزہ جلب و فریفته اندک شمدی ہر ایشمز دلخواہمز اوزرہ کوردیرلوب و دولتمز دہ صنایع افرنجیہ دخی منتشر اولق منفعتلری کمالیہ حصولہ کلوردیو پیدری رسل و رسائل ارسال و معلم عسکر و مهندس نامیلہ تبریزدہ و قونسلوس عنوانیہ طہرانہ مقیم و بعدہ بغداد جانبدن و عقیندہ بنا پورطہ قیلندن وارد اولان فرانسه لولرہ توقیر و تکریم بیہمال ایدوب طہرانہ بوقیر ایله دائرہ ساکن اولان قونسلوس سابق لابلاش و ترجانی اولان یاسف جوانی نام فرانچہ لولر ایله خفی مصاحبتمز اثناسندہ اعجامک حیلہ باردہ و دسیسہ ظاہرہ لرخی تزییف و استہزا و افندی بونر تمام حضرت نابولیونک دلخواہنہ موافق و ارتکاب تکلف و اختیار تعبہ غیر لایق و غایت ایله کذاب بر قوم مستحق اللومدر دیو مذمتلرندہ اطرا و قریباً ریخ افرنجہ مبتلا اولہ جقلری جزماً و یقیناً معلوملری اولوب انحق حضرت نابولیونک بوبابدہ اختراع ایدہ جکی تدبیر و مسموع و مجزوملری اولدیغنی تلیحاً و تصریحاً بوقیرہ اشراپ و ایما ایدوب انلرینہ بولنرک اوضاع ناروا و تعیناتلرینہ دائر و بیسائر واقع اولان معاملہ باردہ و شتوم و سرزنش لرینہ تحمل و ستم مدارادہ مبالغہ اقدام و اعتنا ایتکدہ اولدوغی .

تدبیر فقیر مہتمم برای تبرید بد میانه دولتین فرانچہ و اعجام
بادلہ قویۃ صدق ارتسام

حالا اذرایحان الکسک ممالک ممدوحہ سندہ موجود آتی یدی بیک
روسہ لونک دفع و ازالہ سندہ اعجامک عدم قدرتی یدی و مشہور ایکن

صورت اعانندہ بر طرفدن دخی فرانچہ لولر آفاق صوقوب بر برلریلہ بالاتفاق انواع خدعہ و احتیال و بلکہ حرب و قتال ایله اولطر فلری کلیاً آوردہ قبضہ تصرف و پایمال اتملری ملحوظ و اعجامک دولت علیہ بہ بالجلہ دول نصارادن زادہ غیظ و بغضی معلوم ارباب و قوف ایسہ دخی لدی الحاجہ دولت علیہ کورہ اعجام ایله مقابله و مقاتلہ اہون و روسیہ لو و فرانچہ لو مثللو ایکی قوی دشمنک و رادن یعنی ایران ستمندن دخی دولت علیہ حدودینہ تقریرلری معاذ اللہ تعالیٰ نخبہ نخبہ محذوری مستوجب اولہ جنی بر امر معین اولدیغندن چاکر کینہ لری فرانسه لو ایله بولنرک آرالرینی تہرید و کوز کورہ ملک لرخی اللریلہ ایلرہ تسلیم محذورندن تبعید قصیدہ زبان بیانی باز و دسائس دشمن دینی اطرافیلہ افادہ بہ آغاز ایدوب شاہک وزیر اعظمی اولان میرزا شفیع و امین الدولہ نامیلہ مدبرملکی اولوب خانہ سندہ مسافر اولدوغم الحاج محمد حسین خان اصفہانی و سائر متحیزان دولت و ارباب مشورتلری نزدندہ کرات و مراتلہ مناسبت کتورہ رک روسیہ لو بین الدول کذب و دروغ و عہد و میثاقدہ عدم ثبات ایله مشہود ایسہ دخی ینہ ہر حرکتی فی الجملہ قانون عدلہ مطابق و مستقل دولت دیمکہ لایق اولوب انحق فرانچہ دولتندہ قوۃ طالع و انواع دسایس ایله ظہور ایدن ینا پورطہ نک هیچ بروقتدہ قولہ و فعلنہ اعتماد جائز اولیوب کھتر و مہتر ہرنہ کہ ایشلر و خیر و شر ہرنہ کہ سویلر ایسہ حضراً و قصرآ کندی انتفاعی ورشتہ انتظام دول اخراک کبر و انقطاعی ارادہ سندن عبارت و شمدی یہ دکن کندویہ محکوم اولان دولنرک اکثرینی الحالہ ہذہ اعجامہ اشراپ ایتکدہ اولدوغی داروی شفانما ایله محموم و مسموم ایلدیکی معلوم ارباب دقت ایدوکنی تعریف و بوقیرہ مقدما بالمأموریہ آنود اسکندریہ سندہ ایکن اول محلہ قریب و جوار اولان ونڈیک جھوریتی دولت عجمدن اقوی و منتظم و نیجہ سیلاق مشہود و جسور بردولت محتشم ایکن صورت معاوندندہ بک لرینی و مظالمدن حمایت صدیدہ خلقنی فریفته و نخبہ ارت

و معاونت بهانه سیله دیار لرینه امر مر شده مباشرت و مدت قلیله ده بر آغیز اوقی
یا قفسرین و اصلاً طوب و تفنک اتمقسرین بغته ایچلرینه کیروب ضبط
و تسخیر و کبر و اغنیاسنی صویوب عموماً فقیر و استدوکنی اسیر ایتدوکنی
و کذلک بوفقیربا ناموریه بلغرادده ایکن نمجه دولتیله محاربه ایدرک زور دستیلله
مانطوه قلعه سنی استیلا ایتدکن نصرکه شهرت عدل و دادینی اول دیار لرله
نشر و کونا کون جلب قلب حیلله سی ایجاد ایدرک نمجه لویه فی الجمله اغبرار
درونلری اولان بحار طاقه سنی و غلو اسعار و مظالم بسیاره مبتلا اولان
بح و حوالیسی خلقنی طرفه اماله ایله بزم برحا کم لازم اولق نمجه قرالی
اوله جغه فرانجه قرالی اولسون دیو دولت قدیم لرندن اعراض و طرفه
تبیت ایتدیردوب کذلک بروجه اسهل نمجه دولتی دخی ضبط و تسخیر
ایتدوکنی ایچنده بولنش و کوزمله کوزمش کبی معلوم فقیرانه ایدوکنی
و دولت علیه ایدی الدوامه سوء قصد ایله صورت محبت و خصوصیتده نمجه
نجه تدابیر خفیه اختراع ایتش ایسه دخی الحمد و المنه بر وجهله
کوزینه کسیدرمیوب کما کان وادی خلوص و محبتده بویان اولدوغی حالدله
فقط دولت اخره مثابه سنده و برآ و بحرآ دار الخلافه مسافه بعیده ده اولان
اقلیم مصره جانب دولت علیه دن مأموراً کلدیم دیو ساخته فرمان و مباشر
ابرازیه بر تقریب دخول و ضبط ایدوب در سعادتده اولان ایلیجیزی بونده
بر سهو وارد در پناه پورطه بحر محیطه چقوب اندن هندده اولان انکلتزله
اوزرینه کیده جک ایدی بر کره دولته یازوب تحقیق ماده ایدیم دیو
مهلت مخصوصه استحصال و کیدن سفینه مخالف هوایه تصادف ایلدی
و شویله بویله اولدی دیرک بر قاچ ماه اهل و بوار القده مصرک اسباب
استحکامنی استکمال دن صکره بی پروا و بلا شرم و حیا بزم بویله الوردی
بویله ایتدک سز دخی بلدیکزی ایدک دیو هیچ بر دولسدن
و قوعوبلماش جواب ناروا اعطا ایدیک دولت علیه دائمی القرار
قوة قاهره سندن بر نبذه سنی اظهار ایله السموم علاج المسموم مفهوم می

اوزره تدبیر طوب و شمشیر ایله ام الدنیائی ریح افرنجدن خلاص و تطهیر
ایلدیکی جمله عندنده ظاهر و هویدا اولدوغنی اطرافیه افاده و انبا عقبنده
مخاطبین موحی الیه عندلرنده تذکیر و انبا هر تقدیر محل ادب و خطا ایسه
دخی بوفقیربی صورتا دوست و خیر خواه اتخاذ ایتدکار یچون معرض
صداقتده تکرار تقریر مبادرت ایله الحاله هذه کثرت ظلمکزدن ناشی
عموماً سكان بلدان نالان و مراتب و مواجیدن محرومیتلری سببیه کافه
عسکریکز دولتکزدن روگردان و بوندن بویله فرانجه لویه تیور
قپودن عسکر امراری اسان اولدوغندن غیری برر بهانه و دعوی محبت ایله
دیاریکزده ادملرینی تکثیر ایتکده اولدوغی و ادملری خفی و جلی
ساده دلان اعجاب ایله الفت و معاشرت و حتی قونسولوس سابقلری اولان
لابلاش دوعری استانبوله کتیمیوب مجرد سیرو رؤیت بهانه سیله اصفهانه
کتیمکه عقد نیت اتمکله بونلر قریباً یا حیلله و دسیسه و یا خود حرب
صورتیلله بر فساد ایجاد ایدک کلدکری نمایان و با خصوص قونسولوس و ترجمانی
مرسومان بند نالنده تحریر اولدوغنی وجهله بو فقیره بو معنای شویله
بویله افاده و تقریر ایدوب بونلردن تحفظ کار ارباب اذعان ایکن
روسیه لو مصالحه سی واهی سیله فرانسه لویه بو مرتبه میل و رغبتکزه
استغراب ایدرم «علاج واقعه پیش اوز و توقع باید کرده هله اول امرده آخر
کاری ملاحظه و دیاریکزی شر و مضرتلرندن محافظه ایتمه کز حقیکزده
خیرلی در دیو واقع حالی توصیف ایلدیکده نقل و فراستده کندوبی
جمله دن اقدم و رای و تدبیرده افلاطون اعلم عد ایدوب کمال حق و دناات
و زیاده مفاسد و خیانت ایله متصف اولان وزیر اعظم لری میرزا شفیع
بو فقیره اعتراض ایله یاسز فرانجه لویه نچون بو مرتبه حرمت و رغبت
ایدرسکز دیچک بو حقیر دخی اقالیم معتدله عثمانیه سزک اقلیمکز مثللو
صغیر الانحا و دول نصارادن مبرا اولیوب هر جانب دشمن و اندام
و کار و اعماللر جمیع زمانده مقتضای شرع قویم اوزره کفار ایله مجاهده

و غوغا اولوب بونلردن بریله جنك اوزره ایکن بزمله محدود دشمن
ایله همدین اولماری حسیله بزه اهانت و خصممنز جاننه اعانت ایتماری
محذور و محاذیر سائرهدن وارسته اولمق تدبیریه دیکرلرینه بالاقضا مدارا
و آنلرک اطوار و کردارینه از قدیم و قوفز اولغله دائما بصیرت اوزره
معامله ایده رز یوخسه انلردن دوستلق و منفعت امیدیه سز کی بلاموجب
بونجه مسافه بیده دن اختیار تمب ایله کندی مملکت مزه دشمن دعوت
و جلب ایتیمورز دیدیکمه جمله سی یکر زبان افندی راست سویلرسک
و کفتارک بزه دوستلق در و روم دولتیله بزه اتفاق و اتحاد واجد زرا
دین قونداشی و همجوارز دیو بو قوللرینی تصدیق و باقالم نیجه اولور
دیو ختم مجلس و کتار و اولوقنده فرانجه دن کلک اوزره اولان غردان
نام جنرالک وصولدن صوکره تنظیم ایتدیره جکلری مصالحه ماده سنک
نتیجسه انتظار و کافه کلامی هر بار شاهلرینه عرض و اخبار ایده کلدکبری.

صورت مذاکره احوال مصالحه ایرانیان و کیفیت توسط

پرمضرت فرانجه لویان باشهزاده عباس میرزا ویان

تخیران دران ولا

بو فقیر طهراندن عودت ایله تبریزه داخل اولدوغم کونک فرداسی
چیریزدن طهرانه عزیمت ایدن فرانجه ایلیچیسی عزردن نام جنرال ایله ولی
عهد اولان شهزاده عباس میرزا چند روز هر بر خصوصی مذاکره
و مرسومک صوریه سی فی الجمله تحصیل و قوف ایتش بولندیغدن شهزاده
مشار ایله بو فقیر ایله لدی الملاقات افاقی مصاحبت دولت علیه عرض
خلوص و محبت صحبتلردن صکره افندی فرانسه لو ممالکی رومدن عساکر
وافره امرارینی تکلیف ایتسه عیبا راضی اولورلرمی دیو لدی السؤال
بونلرک بیلنده کذار شیرز اولان معامله معلوم حقیرانهم اولیوب اوله

د امرده بیک درلو کلمات موضعه و جواب باصواب ایرادینه جرئت ایده مدیکمدن
شاهم بنده کز دولت علیه ده ادنی بر نوکر و بویله امور معظمه دن
بخیبر اولدیغمه مبنی بو سؤال شریف کززه جواب قطعی و یرهم انجق روسیه لو
محاربه سی چون کندی مملکتلردن کتوره جکی کلیتو عسکرینی نیجه و روسیه
دیارلردن اسرار و قته محتاج اولغله سریعا ایرشدیرمک ایچون مملکت
عثمانیه دن کنذارینی لدی الاستدعا جانب دولت علیه دن بروجهله رضا
و یرلیوب فقط بر ایکیوز نفر اوقجیال و مهندس مقوله سی عمله لری بوسنه
طرقدن کچیرمک ایچون برزعی تعیین اولدوغی افوا ناسدن مسموم اولمش
ایدی بو خبرک صدق و کذب و بعده نصورت کسب ایتدوکی معلوم دکلد
دیدیکمه افندی بو تکلیفلرینی تجویز بروجهله جائز دکلد و روم دولتی دخی
بوکه راضی اولماق کرکدر دیجک بوفقییر مقدا بالتأمل فهم و احساس
و قونسلوس سابق سیاق و سباق کلامدن ادراک و افتراس ایلدیکم امرار
عسکر تکلیفلرینی جنرال مرسوم شهزاده یه ایراد ایتش اولدوغی جزم
و یقین ایله شاهم عموماً طائفه افرنجیه تک و خصوصاً فرانجه لونک حیل
و دیسیه لرینه نهایت و غایت یوقدر بویله کلیتو عسکر ادخالی شویله دورسون
ممکن اولدوغی صورتده برنفرینی ملکه تقریب و ادخال جائز دکلد بونلر
وندیک و نیجه مثللو قوی الاقدار نیجه نیجه دولتلری شویله و بویله حیل
و دیسیه ایله مغلوب ایتشلردر دیو بند رابعده یازدیغ تفصیلاتی یکان یکان
تقریر و بیان و دولت علیه آنلرک بو تکلیفلرینه قطعاً راضی اولیه جغنی افاد
و عیان ایلدم مشارالیه تکرار جوابه آغاز ایله برقاچ سنه مقدم هند
جانبنده اولان انکلتزه لودن دولتمزه کلان بیوک ایلیچی مقابلی طرفردن
اولطرفه کوندربان نیی خان نام بیوک ایلیچمز کلدکده سز طهرانده
ایدیکز آنکله مصاحبت ایتدیکز می دیدکده خان مزبور بو فقیر ایله بر
خانه ده مسافر اولمق حسیله هندک اختلال احوالی و کندویه برقاچ بیک
عسکر ترفیق اولنسه بتون ممالک هندی شاهنر ایچون سهولتله تسخیر

ایده جگنی استر استه من بالدفعات نزد حقیرانه مده تقریر و تذکیرات متشیکن بلی
شاهم خان مزبور ایله بالدفعات ملاقی اولدم آنجق امور ملکیه دایر
صحت ایتدک دیو مراندن تجاھل ایلدیکمده هندک مجموع خلقی دولتزه
بیعت حاضر وهان طرفزدن برادر وارسانه ناظر لر ایدوکنی خان مزبور
تقریر ایدر زیرا انکلتزه لو ایله امر دینده مبادت و سائر حکام و طائفه
افغان ظلمنه عدم قدر تلرندن ناشی ادنی همتله تسخیر اولور عییا اولظرفه
سفر ایتدیکمز صورته بر کونا ضرر و خطر وقوی ملحوظ کرمیدر
دیدکده مقدما طهرانده بعض بی اذعانک گفتارندن استعمار ایتدیکم وجهله
فرانجه لونک بو طرفدن عسکر امرارندن مرادمز فقط انکلتزه لودن اخذ
و انتقام ایچوندیر یوخسه توسیع دائره مملکت واکتساب منفعت ایچون
دکدر ممالک هند سزه ملاصق و مناسب اولغله جمله سنی سزه ترک و اعطا ایدرز
دیو اعجای اطماع و ارضا صد دنده ایسه لر دخی دیار هندک تسخیرنده
آخرک معاوته محتاج اولدقلرینی یوقیره ایما معرضنده شهزاده مشارالیه
سؤال مذکور ی ایراد ایلدیک یجزوم عیدانه اولیجق شاهم وسعت دائره
دولت بهر حال موجب اشتغال و محنت و استحکار خصما باعث ندامت و دردست
اولان ملکک محافظه سنده مبالات ایله طمع دنیو بهدن اوترو آخر بلاد
و عباد اوزرینه سفر آچق و نتیجه سی مجهول اولان سفری حضره ترجیح
ایتک سبب و خامت ایدوکی معلوم اریاب تجربه و بصیرتدر بومقوله ایلی
اطماعی و یاخود آخرک معلل بالاغراض سوق و اوضاعی تقریبیه حالا
ملکک زده اعدای دین دور رایکن سمت آخره سفر ایتک نیجه تجویز اوله بیلور
روسیه لونک دفعی تدبیر بیورلش ایسه آتی بیله هم دیو مصالحه لری کیفیتدن
استخراج ایلدیکمده ای افندی دشمن مالکدن چقمقدینی و ولایت کزدن
شو مقدارینی مهربکز ایله یدلرند ابقا ایدک دینلیدیکی صورته مصالحه
نیجه ممکن اوله بیلور مملکت غصباً ید دشمنده ایکن عاقبت کار ملاحظه سیله
انسانه کران کلاز اما مهرله تسلیم بلاد بزه پک مشکل کلور بو اوله جق ایش

دکدر دیدکده اعداء ایله مغلوباً مصالحه هر دولتده و جمیع زمانده اوله
کشمش دو حتی زمان سعادت حضرت شفیع الامتده بیله اخلافه تسلیت
و هزار حکمت ضمننده مصالحه مکرمه و قهسی وقوعبولشدر اهون
شرینی اختیار اراده سیله بعض مملکتلری دشمنده ابقا و بعون الله تعالی
مدت قلیلده مهمات سفریه و امور عسکریه کاینجی نظام و یریلوب ینه
یدلرندن استخلاص اولنقدده باس یوقدر دیدیکمده افندی هیج بر کره
صلح اولدقدنصره فسخ مصالحه ارتکاب اولورینی دیو دعواء مردانکی
ومتانت ایتدکده فقیر دخی ماد مکه دشمن دین مملکتکزه بومرتبه جک
یول بولشدر طرف شاهانه کزدن فسخ صلح عارینی اختیار حاجت
قومیموب آرائق آرائق تکالیف شاقه ایله کندولری اساس صلحی هدم
وسری حربه مداوم ایدر لر دیدیکمده مشارالیه تکرار آغاز گفتار
ایله روم دولتی حالا روسیه لو ایله مصالحیه نظام و یریموب فرانجه بر
وجهله قبول اولمیه جق بهانه ایراد وشو کونه سند طلب و بویه جواب
ایدرك اوزرینه آلیوب اولطرفک ایشی دخی دوچار عقدہ تشویش
اولش مفهولرینی مبالغه اعجاییه ایله تذکیر ایتدکده شاهم دولت علیه
ابدی القرار جمیع دول نصارا ایله همجوار و یرمقتضای شرع شریف
هر بار کفره ایله جنک و حرب اوزره اولدوغی امر آشکاردر روسیه لو
ایله مصالحه صورتی ده ارملدینی تقدیرجه انکلتزه ایله محاربه سائرلرندن
اهون واسهل و دولت علیه محاربه دن بی فتور و کسلدرهان مصالحیه سزلر
بر رابطه و یروب شو دشمنی آرادن دفع بیورون دیدم خوشمدی یا خدا
باق اهل ایماندر بقه لوم نیجه اولور دیو صددی سمت آخره تحویل و بر
مدت دخی ذکر آتی بایزید واکراد وقعه لرینی مذاکره و مباحثه ایله
مجلسی تکمیل ایلدیک

خلاصه استشعار بنده ناتوان از تکالیف بارده فرانچهلویان

در مقابله توسط مصالحه روسیه و ایرانیان

انجام فرانچهلویان عسکری مملکت نردن امراره قائل اولوق و فرانچهلونک
ظاهر اقصای مراحمی مجرد انکتره لودن اخذ انتقام اولقله بونلر اول
آمالی استحصال و اقامه هندن آوراده ید استیلا ایدم جکری ممالک
بی احصای امرار عسکر و معیت بالسفر مقابله سنده و اثبات مدعای محبت
ضمننده تماماً اعجامه تسلیم و اعطا ایلک و روسیه دخی ممالک عجمی استیلا
ویدلرنده حفظ و ابقا ایچون بونجه سنه دنیرو هزار زحمت و سختی و لایعد
مصارف و کافتی مرتکب و آلان اعجامه بالوجوه غالب اولدقلر ایچون ممالک
منزبوردهن بلاعوض کلیاً کفید ایتملی تکلیفی قانون دوله مخالف
و رسم اتفاقه مغایر اولدوغندن ممالک منصوبه لردن قلیس و شاهی
و شروان و تیمورقو در بندی و سائر بومقوله متین و واسع و کثیر المنافع
مملکتلر کا کان یدلرنده قائلق اوزره طرف انجامدن مهمور سند و یرمک
و شوشه و بنبک و کومری و سائر بومقوله روانه مناسب و لایتلر دخی
عجمه رد و اعاده اولنق شرطلری و شروط سائر متصوره ایله مصالحه
طالب اولورلر ایسه روسیه لویه بلکه الحاح و ابرام و سعی بلا کلام ایله بر
تقریب سوز آکلادوب بالتوسط بر نظام و یرمیه جکری و بوضوئله ده
راضی اولدقلری صورته روسیه لوعنادلرینه مصر بر قوم مضرا اولدقلر ایچون
ماده مصالحه بی قطع ایدمیه جکری و فقط دوستانه حرمة هندن استیلا
ایدم جکری ممالک و اراضی بی بونلر تسلیم و اعطا و عسکر ترفیق ایدرلر
ایسه اول بابده واقع اوله جق مصارفلری محصول هندن مع زیاده ادا
ایدم جکری مال و مفهومی جنرال مرسوم شهزاده انبا ایله طهرانده
دخی بومعنائی انبا ایدم جکی شهزاده نیک بالاده مسطور تقریر و افاده سندن
و تبریزده ساکن مستشار دولتشک تذکیر و تقریر لردن استشعار اولدوغی

بیان سعی کوشش شهزاده رشید ای وضع احداث نظام جدید

مساعدت قره بختله بلا مزاحمتائل تاج و تخت اولان شاه مشارالیه کافه
اعمال و اطواری تزوج و تزین و ادخار جواهر و خزائندن و جمیع افعال
و کرداری تقاخر و تکبر و زیر دستانه ظلم و تجردن عبارت و نظام مملکته
و معامله مملکته دن غافل و اوامر و نواهی الهیه دن بالکلیه ذاهل خسیس
و دنی برافضه بدخلقت اولوب آنجق سلفی خادم شاهک اداره سی و بالوجوه
استحقاقی سببیه ولی عهد ایتدیکی حالا تبریز حاکمی اولان اوغلی عباس
میرزا هر تقدیر حدث السن ایسه دخی کویا بر شیخ مشکی هوای نفسانیه دن
واختراع ابنیه و زیبایش البسه دن محبت و پدرینه نسبتله فی اجمله عدل
و داده راغب و ارباب کماله محب اولدوغندن غیری ذکری و فکری تقویه
اساس سلطنت و توسیع دائره مملکت و تدارکات اسباب غلبه و حکومت
معطوف و کافه اوقاتی صید و شکار و تهیه ادوات کار زاره مصروف اولوب
افواه ناسدم کویا علت جوعه ابتلا لری علتندن و حقیقت سده خفیه عقد
ایتدکری رشته متارک و محبت بناء بر سنه مقدم تقلید سده اولان روسیه لودن
فرار صورتله تبریزه وارد اولان ایکیوز نفر روسیه لو و لایتلری و مقدما
فرانچهلودن جلب ایتدکری حینده نفر معلم و مهندس مباشرت لریله معلم
عسکر تدارکنه و ممالک دولت علیه دن تجارت و ساطیه یوک یوک مبیاعه ایلدکری
نحاس و تیمور دن طوپلر و کلهلر اصاغه و اعماله و طوپ و جیخانه عرب لری
تنظیمه و باروت طبخه مبادرت ایله بر سنه دنیرو ازربایجان مملکتلرینه
توزیع و کونا کون تهدید و تأکید ایدرک عیناً و بدلاً تدارک و تحصیل
والسه و هیئتلری تبدیل ایله سلطانه تسمیه ایلدیکی تخمیناً اوچیک نفر
مقداری عسکره کرکی کی محاربه افرنجیه صنعتلری تعلیم ایتدیردوب
کل يوم اجرای صنایع ایتدیرمکده و بر طرفدن دخی بر نوع عسکر
تکثیر و توفیرینه مزید سعی و اهتمام ایتدکه اولدوغی دیار عجمده شاهان

بالله زمانه نردن مخلوع پدرینک طهرانده تأخیر و جانب و شهزاده به اسیر
ایلدیکی یکریمی اوتوز قطعه طوپ و هوانلرندن ماعدا شهزاده مشاراله
شیمدی به قدر قرقالی قطعه چرخه و ابوس طوپلری و هوانلر اصاغه
و عربلر انشا و خیل باروت طبخ و تیموردن کلهل تنظیم ایدوب الان
استکثارینه سعی بیستمار اوزره ایدوکی.

وقوع هجنت و محذور در اصرار باقر و تیمور بدیاری انجام بد کردار

ممالك ایرانده انواع معادن هیچ بیوع معدن بولمیدیندن ضربخانه
متعدد لرندن اعمال و ایدای ناسنده استعمال اولنان فلوس نام باقیر منگرنک
و یابدقیری طوپ و مهمات نخاسیه و آهنیه و اسیریه لرینک باقر و آهنی
و قورشون دولت علیه معادن مهولندن اشترا و قطع و ترویج ایتدکری
آهن = دمی
آهن = قورشون
سیم = کوش
نهر = آلت
تقودی دخی بر صورتله اولطرفله ارسال و نخاس و تیمور و قورشون دخی
بیع و ایصال اولمیدینی تقدیرجه صرف ایدجک بر آنچه قطع و ادوات
حربیه و لوازمات سائر لرندن برشی حیر اعمال ایتدیرمیه جکری و اول
بابده دولت علیه شدت احتیاجلری باهر ایکن مقتضای جهتلری اوزره
شرم و حیا جانب دیکری استحقار و کندی تقود و آلات حربیه لری ایل
مباهات و افتخار ایتدکری و احواله هذه طوبخانه عامره و کرخانه سائرده
اصاغه اولنان انواع طوپ و هوانلر و ترسانه معموره ده یایلان قلیونلر
و مهمات حربیه سائر ایچون دولت علیه کیتلو نخاس و تیمور و قورشونک
لریمی درکار و بونلرک قلی سبیل عبادالله دخی مضایقه کرفتار و دیار عجمه
بونلر بیع اولمیدینی تقدیرجه شروط عهدنامه به مغایرتی و آخر کون
بر مضرتی اولمیدینی جمله عانده آشکار ایکن ارضروم و طربزون

مملو ایالت
وایلرینده
(ص)

مساحه و مساهله لری سبیل معدنلریز محصولندن دولتمزه لزومی اشیایی
دول سائردهن خصوصتلی هویدا اولان دشمن ضعیفه ارسال برله
استکمال اسباب مقابله لرینه معاونت قیلندن اولدوغه بنه کمرکاره
تقریباً و تخمیناً سنوی ترتب ایدجک یکریمی اوتوزبیک فروش مقداری
کسردن صرف انظار ایل ارضروم و یازید و قارص و وان و الیرینه
خطاباً اقتضاسنه کوره مؤکد اوامر علیه کوندریلرک دیار عجمه باقر
و تیمور و قورشون امراری کلیاً منع و رفع بیورلدینی صورتده دولت علیه به
بالوجه منافع خفیه و فوائد جلیله حاصل اوله جفی.

اجمال اوصاف ظلم و ستم شاه عجم و سبب تفر
رعی و عسکر و خدم

شاه بی مرحمت کال عدل و نصفت و شرع شریفه زیاده رعایت ایل
پایدار قوت اوله کلان امانت کبرای سلطنتی کثرت خزائن و دفاشته
موقوف اولق اعتقادینه دوشوب ملکرندن جزیه و اعشار شرعیه و معادن
و کمرک مملو واردات قانونیه اولمیدیندن و طینت فطرتی حرص و طمع
و ظلم و ستم اجزای مزموه سیله مرکب و مرستم و اول دیار لرده احکام
شرعیه مفقود و کالعدم اولمیدیندن شمدیه قدر انواع مظالم و تعدیات
ونا مسبق تکلیفات ایل جمع و ادخار برله علی روایه قرب طهرانده واقع
ولدی الاقتضا قرار و تحفظ نوعندن اولدوغی جنکالستان مازندران
اسمنده کائن مسقط رأسی اولان استرآباد قصبه سینده و طهرانده تنوین
و تخزین ایتدیکی یکریمی ایکی گرور تقوده و حریمی دائره سنده و نسوان
کثیره یدلرندن موجود جواهر نا معدوده دن غیریدر دیو ایسترایسته من
بوفقیهه ارانه ایلدکری مجوهرات کرانه های بی احصایه عدم قناعت ایل
بیدر بی جمع مال و ابقای فواحش بال ایچون حجاج و سخاک ارتکاب

کل لورچانم
یا هو

ملوک قدیمه و سندن
اولدوب قتل و شمشیر
ایله مشهور
ایرانی امیده دن
ظالم شهید و شمشیر

و انهمك ايتديكي و خاطر لرینه کلدیکی تعديات و مظالم و تکالیف و جرایم ایله عموماً اهالی ایرانی زار و نالان و مواجب و مرا تیلری قطع و رفع و پال لرینه طمعاً ادنی بها ایله اهلاک و رفع سببیه کافه عسکر و خدمه سی کندودن مشغور و روگردان ایتدوکی و اذربایجانیه مساط اولان روسیه لور خادم شاهک و شاه لاحق مشار الیهک زحم خورده و ظلم دیده لری اولان جعفر قولی خانک و قفلیس جانبلی سکانک دلالت و دعوت لری ایله بلا جنک و جدال کلش اولدقلری و شمندی یه قدر واقع اولان محاربات متعدده لرینک بر ایکی دفعه سننده عباس میرزانک سی و تدبیریه عسکر لری غالب کلوب ماعداسنده بالطبع عرضاً مغلوب اولدقلری و جوانب اعجامده واقع دول اسلامیه دن بری از یحیی حرکت ایتسه بی شک جاسی اول طرفه میل ایدم جکرندن قطع نظر عند الحاربه روسیه لو ایله موافقت و دولترینه اهانت ایتلری و اهمه سندن اوتورو مرسوم لر ایله جنکه جرات ایدم مدکاری و ایران خلقی دیانتدن خالی و مسلمانانق هان دیل لرینده جاری اولق حسدیه قلباً و قلباً روسیه لرونک غیر تکش لری اولدقده و شاه و مشار الیه هر بار عسکر هر نه قدر افقر اولور ایسه امید مال و آمال سپایش حال زیاده جنکه مجبور ولدی الضروره جسور اولور دیو خلاف عقاید ناس لاف و کذاب ایتدوکی و مشار الیه حکام و خدای قاعده پیشین اعجام اوزره شمندی قتل و اعدام ایتلو ایکن اولادی متعدد و اکثری بر ستمک حکومتیه منفرد و متمرد اولوب انجام کارده دعوی سلطنت و یاخود صورت غیویه ایله امید نجات اولدینندن کمنه بوکاره جسارت ایدم مدیکی و شاهک و قاتندن صکره وارث سلطنت اولان اولاد کثیره بر برینه خصومت ایدرک ممالک ایران ویران و زمام سلطنت مسلمه ایدی اجنبیان اولجفندن اشتباه اولدینی رجال دولت و یا بندگان سرائر سلطنتدن ایوجه کوروشدیکم و عند العوده

قبلاً و قالاً
(صح)

خانه لرینه قوندیغ بعض کسانک مال مقال صادق لرندن و دلائل سائرته سائقه لرندن تحقیق کرده بندکی ایتدوکی.

بیان کیفیت عبدالرحمن پاشای فضاحت انجا که اندر سوی بغداد از زمرة میر بلاد اکراد

شاه کمره سمت سمت ممالک جسیه سننده حاکم اولان اولادندن ماعدا سائر بلادده اولان بالجه حکامک و اصحاب نفوذ و ذکادن اولان کافه اخوانین و خدامنک دغدغه خروج و طغیانلرک در امان اولق ملاحظه سیله یا اولاد و یاخود عیالی رهن طریقله طهرانده توقیف و تأخیر و بمقوله اصحاب اذهان دخی دیار لری محمولندن صالیان - صالیاننه (صح) ویشکش نامیه سنوی اداسنه متعهد اولدقلری نقودی بهر سه عید نوروزده بالنفس کتوروب شاهه تسلیم و استرلر ایسه رهنلرنی تبدیل ایتدکن صکره انلر یا بقا و یاخود اخر منصب توجیبی و خلعتا کسایله اعاده و تسیر ایدم کلدیکی اجلدن بغداد بهشت آباد تابع کردستان حکامندن معدود اولان بابان نام دیگر قره جوران متصرفی سابق عبدالرحمن پاشا بغداد والیسی سابقدن اغراض ایله طرف شاهه التجا ایتدوکی اشاده آنک دخی بر نفر اوغلونی رهن طریقله طهرانده توقیف و دولت علیه دن بالاستدعا رخصت سنیه استحصالیه کندوسنی و لایتنه اعاده و ولایتی محمولندن بمقابله ده بهر سه بینلرنده معهود المقدار نقود صالیانی نوروزده کتوروب اعطا و خلعتا اکتسا ایتک شرطیه اخوانین سائر اعدادینه ادخال ایتکله پاشای مزبور اولزماندن برو شرط مذکور کالیه رعایت ایتکده اولدینی و بالجه بغداد و حوالیسی خلقی نکرنده بوحرکتی سببیه مزبور و منفور و طهرانده اولان اوغلو عدم رعایت و مذااهده مابینت حسدیه مکدر و محفور اولدوغنده پاشای مزبور

(صح)
سال = سه

بوکره اوئدن نادم اولمش ایسه دخی رهنی تملیصه چاره سی اولدیغندن
 خلعت اکرادیه سی اولاً بالاستیصال اماله ورجوع نفسنه کران
 کلدیکندن بالضرور صبر و تحمل ایلوکی طهرانده اولان اوغلونک
 و آدم لرینک و ذکرا آتی مصلحت قارصده یوسف پاشا حضرتلری عندنده
 مقیم دیوان کاتبی قاسیم افندیکنک گفتار و اطوارندن جزماً و یقیناً معلوم
 بندکی اولدوغی و مزبورک اوغلی ید جانینه اعاده و ارجاع اولنق
 خصوصی میرزا شفیعه کتوردیکم مکتوب سامیده سطحیجه مسطور
 و بوضوح و صده اولدقچه طرف عاجزانه مدن دخی سعی اولتمسی حامل
 اولدوغم تعلیمنامه ده مذکور اولدوغندن بوقیر ابتدای امرده شهزاده
 عباس میرزایه و وزیرینه بوماده نازکانه تذکیر ایلدیکمده بزم بله حکمز
 ایش دکلدر طهرانده وصولنده مذاکره ایله جوانی اولطرفدن وریلور
 دیدکلرینه منی طهرانده برایی دفعه مزبور میرزا شفیعه عبدالرحمن
 پاشانک سزکله بوکونه معامله سی دولتمزک کنه ایله معلومی اولیوب فقط
 حین حرکتیمده مقام علیای ریاستندن دولت ایرانیه نک التماسنه بناءً
 بغداد والیسنه یازیلوب عبدالرحمن پاشا محله اقعاد و تأمین اولندی. اکر
 اوغولم حالا انده ایسه قیابعد مکشی موجب حالت قالمدیغی ایله عودت
 ایتدرلسون دیو بوقیریه تنیه و تذکیر بیورلمش ایدی. تحقیقنه کوره
 پاشای مزبوری عادتا اخوانین ایرانیه ذیلته دولت علیه نک ملک موروثی
 صالان وضعیله بیایغی ممالک اعجایبه سلکنه ادخال بیورمش سز بوايسه
 دعوا ی خلوص و محبتکزی منافی و بنده کز تا کید محبت مأموریم
 حبسیله بوخصوصی و قوعی اوزره دولت علیه افاده ایتمز ایسم دخی
 طرف آخردن مسموع بیوریلوب بالاخره فساد ظهورینه بادی عادی
 اوله جنی ظاهر در زیرا فلان تاریخده بغداد والیکی هواسیله شاه عباس
 ثانی صفویه مراجعت ایدن بکر صو باشی به سرعسکر حافظ احمد پاشا
 طرفدن بغداد منشوری ویریلدیکی انده نان و نعمتیه پرورش یافته اولدوغم

لحظه

سایه

دولت علیه ثی براغوب اجنبی باش ایندزمک فدای جان و دل مشکلی
 ایش دیو شاه مشار الیه جانندن اکره ایتمه سندن ناشی بغداد بوجانبندن
 استیلا و عقینده سلطان مهرداد رابع حضرتلرینک همت بر میشتلریله
 استرداد اولنجه دکن تقدیر جانلر هدر و عموماً دیار ایران زیر و زبر
 اولدوغی کتب توارینده مسطور و اسرار الشرور اصغرها منلی السنه ناسده
 مذکور و متداویر و مزبور عبدالرحمن پاشانک دیوان کاتبی منلاً قاسیم
 مدت و افره دنبرو و حالا یوسف پاشا حضرتلرینک اوردوسنده قائم اولغله
 بالذمات نزد حقیرانه مه کلوب فدای جان عذیم الامکان اولدیغندن و ولی
 نعمتمز اولان دولت علیه طرفه فراره و جاه و جوارمزه بر ملتجا
 بوله مدینه مزدن بالضرور اعجابه عبودیت و مألوف اولدیغمز و برطرفه
 ویره کلدیکنمز ویرکو اعطاسی و کرو ابقاسی و نوروز زده خلاف مذهب
 و این خلعت اکتسابی مثللو مصائبه جسارت ایتدک بوبالاردن استیخلاص
 نیازیه افندمزه مراجعت و خیلی زماندن برو دأره سنده اقامت ایدیه یورم
 بر فائده بی مفید اولدی و سنک مأموریتک حصول مأمولزه سبب و علت
 اوله جنی معلوم اولغله مقاصد سائر مزدن قطع نظر فقط قره جوران
 سنجای بغداده مربوطیتدن اخراج و سائر الویه مستغله مثللو طرفه
 دولت علیه دن فرمان ایله پاشامه توجه ایتدیروب بومقابلده و هابی
 اوزرینه سفر و عزیمت و دولت علیه و سا که مالا دخی خیلی خدمت
 ایدن و بوثمت سببیه دولت علیه اعتماد ایتمز ایسه پاشام عندنده لاشی
 مقوله سندن اولان اولادینی فدا و ولایت اعجایی تالان و یغما ایله اعتماد
 کلی اعطا ایدمچکنه کفیل و رهن ویریز دیو بوقیریه رجا و واقع حالی
 انبا ایتدیکی و پاشای مزبور بعینه بکر صو باشی مثللو طرفینی الدن
 براقیوب سزه بوکونه عبودیت ایتمکده ایسه دولت علیه دخی بووجهله
 خدمت و رقت عرض ایتکله آخر الامر بر فساد ایجادینه سبب اوله جنی
 باهر در دیو توضیح مزام و توشیح کلام ایدمک گیتی تقریر و افهام

ایلدیکمده افندی دیوان کاتبی بیانه سویله مش شمدیکی حالده دولت علیه مده بر عبدالرحمن پاشانک اوغلو کرک ولایتده اوتورمش کرک طهرانده دورمش عدم تکلیفه بناء برکونه بآس یوقدر دولتمزه مقطوعاً صالحان اعطاسی خلاف اولوب همجوار اولق مناسبتیه فقط سنوی بر عقدار پشکش ویرر و اوغلوئی اعاده ایده جکزرر و بالجله حدودده اولان حکام شاهان سالفه وقتلرنده اولدوغی مثللو بر مقدار پشکش ارساله دائماً الفت و مظاهرت ائمه لودر دیدکده حاضر فضاخترنی ستر و اخفا صدندنه ایکن بوز جفارمه مقی و فی الجمله قدر اعتباری محافظه ائمه ایچون معارضه و مخاصمه ایتموب واقعا تقریریکز نفس الامر مطابقدر سخا بوا اتحادوا امری منطوقنجه طرفینک حدود حکامی دولتین علیتین جانبیرینه هدیه ارسال ایتسهر و افاده وجهله پاشای مومی الیهک اوغلاری اعاده بیورلسه موجب تراید محبت اولور دیو طرف بندکیدن دخی صورت تصدیق تکریر تکلیف و ایراد جواب لطیف اولندیغی و بونلر پاشای مزبورک جا کرلرندن مقدم لاجل التبدیل طهرانه تسبیل ایلدیکی عثمان یک نام اوغلوئی طهرانده توقیف و تأخیر و محمد یک نام بیوک اوغلوئی ولایتده اعاده و تسیر ایتشلردر و برسنه دن زیاده روسیه لو ایله اصلا جنگ ائمه مشلر ایکن بودفعه جا کرلریله کوندردکلی مکتوب حبس اسلوب مغرورانلرندن عبدالرحمن پاشانک اوغلوئی اعاده و روسیه لوی بالمحاربه شویله و بویله قهر و فتاده ائمه دیو دروغ صریح تحریر اظهار صلاحیت فخر و غرور ایتدکلی.

« کیفیت معامله والی بغداد پاشای فساد پیشه »

غالباً طرف دولت علیه دن بغداد والیسی سابق علی پاشا حضرتلرینه عجم ایله امتزاج و حسن الفت و عبدالرحمن پاشای تأمین و اوغلوئی عجمدن

طلب ایله دیو یازمق و یاخود بوچا کرلرینک مأموریتدن خبردار اولق و یا آخر مادمده ضمننده اولق احتمالندن بریسیچون متوفای مشار الیه بغدادده کتبخدالی و قائم مقاملری رتبه لرخی احراز ایتش متنفذان بغداددن درویش آغا نام کورجی الاصل ساده دل بر شخصی یوز نفر دن متجاوز خدم و خشم و علی روایه ایکسوز الی کیسه لکدن زیاده هدایا دخی شاه جائنه ایلچی تعین و ارسال و عقبنده کندوسی اخرته انتقال ائمه کله مقدمه کتبخداسی ایکن بالمحاربه عجمه اسیر و حالا تحصیل ایالت بغداد ایله مرامکیر اولان دوللو سلیمان پاشا حضرتلری کا کان ابقای مأموریه و اولطرف دخی حصول مأمولنه سی و غیرت ایتسیچون انانی راهده مکتوب ایرشد بر دیکچون ایلچی مرقوم بوقفردن یدی سسکز کون مقدم طهرانه داخل و بالاده میرزا شفیع خان سنه نازل اولغله ایکی اوج دفعه مرقوم ایله اجتماع و ماده مأموریتی تحریر و استخراج ایلدیکمده عبدالرحمن پاشا ماده سی و همجوارلق مناسبتلری تذکیر ایتش ایسه دخی اساس مأموریتی طرف دولت علیه دن بغداد والیکنی تحصیل ایچون استشفاع و استعانه دن عبارت ایدوکی و حتی برکیجه میرزا شفیع مواجهه مزبورده والی سابقک و فانی سببیه بغدادده اختلال و قوعی تمایان اولش ایکن دولتین علیتین بیننده درکار اولان محبت مقتضاسنجه بو طرفلرده سلیمان پاشا استصحاب برله لدی الاقتضا ارسال عسکر و جهت آخر ایله اهانت اوله جنی بیانیله امرینه اطاعت ایتلریچون کوندریلان رقم شاهی دیوان بغدادده علناً قرائت ایتدرمک و حدودده اولان خانلر دخی لدی المطالعه عسکر ارسال و آخر وجهله امداد و اعانت ایتلریچون رقم کوندرملک سببیه کسه حرکت جرات و بالجله اهالی خواه ناخواه تبعیت ایتدکلی و مزبور عبدالرحمن پاشا عسکر جمعه کوی سنجاق اوزرینه عزیمت ایتش ایکن بو طرفدن تنبیه و تحریر اولدوغنه منی بلا محاربه دعوت ایلدیکنی و طرف دولت علیه دن حصول مسئولیچون شفاعت

مکتوب (۲)

نامہ کو ندر دکرخی بوقفیرہ افادہ وانبا وایاچی منبور دخی باتعلیم تصدیق
وتشکر ونا ایلدیکی وبوخصوص چاکر لریله مبعوث مکتوبمز طرفندہ
دولت علیہ دخی اجمالاً تحریر واملایلدیکی وایاچی منبورک
عودتندن صکره فقیر طهراندہ ایکن مشار الیہ سلیمان پاشا حضرتلری
طرفندن باتحریرات برقاچ اتباعلو براندرون آغاسی دخی کلوب (جندودود) چند روز
طرفندہ عودت ایتدیر دکرخی منبورانک اساس مأموریتلری جزماً
ویقیناً معلوم عیدانہم اولیوب آتجق بغداددہ استقرارلریہ معاونتلری
مقابلہ سندہ بہر سنہ طرف شاہہ ہدیہ نامیلہ بر رشی کوندرمکہ تعہد
(العلم عندالله) شروط سائرہیہ دخی ربط ایتلری بالادہ بسط اولان
مقدماتندن وفی الجملہ انتفاعلری اولان عبدالرحمن پاشا خاطرینہ عدم
رعایتلہ خصمی اولان وزیر مشار الیہ حضرتلریہ اہانت وہمت
ایتلرندن وپاشای منبورک اوغلی محمود بکک صورت ظن واشغالندہ ایراد
ایلدیکی کلماتندن استشعار واستدلال اولندیفی .

بعض ملاحظہ بندہ صاف نہاد درحق حضرت

والی بغداد

ممالک ایران قدیمندن معدود وبعناية الله الملك الودود حالا سلك
ملك پادشاہیدہ مقصود اعجامہ قریب ومحدود اولان بصرہ وبغداد
مثلاً خارج زادہ بغداد بلادی استخلاص واسترداد وبالجملة شاہان
وسكان عجمہ وباخصوص شاہ مشار الیہ اقتضای سرادواذکار وافتکارلری
بومرانی تدبیر وایراد ایدوکی نزد عاجزانہ مدہ مجزوم وجمہ عندندہ
معلومندہر بناء علی ذلک بومطلوبہ ممالک اولان شاہ طرفندن دائماً
استکفاف واکراہ وولی نعم عالم اولان پادشاہ جہان پناہہ صداقت
قصديہ اعجامہ بفض الله قرائضہ رعایت ولایہ ممالک حدودہ واجبہ

ذمت ایکن وبغداد والیلری عظمای دولت علیہ پشہر سنہ ارسالی معتاد
اولان برر بچہ ہدیہ ناجیزک ایضاً لندہ جواز کورہ اہال ورخاوت
ایکن بالادہ بیان اولندیفی وجہلہ بغداد جاتیدن بردفعہ مدہ کوندربیلان
ہدیہ اعطا وشروط سائرہ ایلہ طرف اعجامہ میل وانحا صحیح اولدوغی
صورندہ عقل قاصر عاجزانہ مدہ کورہ وقتلہ دولت علیہیہ بالوجوہ
موجب محاذیر عظمای اولہ جغہ بناء بوخصوص اطرافیلہ تحریر وتدقیق
بیورلق امور واجبہدن اولدوغی .

صورت حرکات ناروای اعجام بی حیا درحق حضرت یوسف

پاشا واسترداد اموال مغصوبہ فقرای بایزید سوی اعجام عنید

با طلب سرعسکر دلیر وبحسن تدبیر فقیر پرتقصیر

اعجام خسران انجام دولت علیہیہ شمدیکی حالہ روسیہ لویہ ذاتر
وسائر مراجعتلری قائلق ودولت علیہ کندی امر معظمہ سیلہ مشغول
اولوب فضایح جزویہ ایچون آخرین تأدی قیدینہ دوشامک فکر
فاسدہ سیلہ مقتضای جلیتلی اوزرہ جانب سلطنت سنیہ علناً اہانت
وخیانت ایتنکہ مباشرت برلہ ایام شتادہ قارص وبایزید ووان وھنکام
کرمادہ حوی وروان جانبزینی قشلاق وییلاق وطرفینہ ادعای اتحاد
ایدہ کلان سیسیکی وزلام تسمیہ اولنور ایکی عدد عشیرت اکراد بکتری
اولاً «عبدل» حسین نام بکتری طرفلریہ جلب ایلہ برطرفندن منبوران
وبرطرفندن دخی حوی حاکمی اولان قرہ کوز محمدخان سرفت وشقاوت
تہمتلری ایچون میزان منبورانہ خضومتی وطرف وطرف اعجامہ عدم
میل ومحبتی باہر وبید اولان بایزید متصرفی ابراہیم پاشادن اخذ انتقام
وکرہا طرفلریہ جلبہ دوام ایچون لواء منبور قضائریہ تسلط وانلر

چند روز
(صح)
یعنی برقاچ کلوب

دخی حوالی مرقومه عاداتند مبالغه و تفریط و لایع اموال منہویہ فقرانی تماماً ہوی و روان طرفلرینہ ایصال ایتدکرینہ و کذلک قارص محافظی مقتول محمد پاشانک روانہ فرار ایدن قرداشی قرہ بکی استصحاب و خلاف مأمول بومثللو نیجہ نیجہ افعالی ارتکاب ایلدکرینہ دوللو یوسف پاشا حضرتلری استغراب برلہ بالطف والاحسان جبر نقصان ایتدرمک ایچون قرب وجوارده بولان مزبور سردار حسین خانی دائرہ سی واوردوسی خلقیلہ معاً قاغزمان صحراستندہ اردوسنہ دعوت وسایہ سلطنت سنیہہہ کلینلو ہدیہ اعطا وجہت اخر ایلہ مکرم وملتفت ووافر اظہار قدرت وشہرت ایتدکدن صکرہ خلاف شروط مسالہ تصاحب ایتدیکم مزبوردن قرہ بک و عبدال حسینی واشیاء منہویہ بی طلب ایدوب اولدخی اطوار سحرہ اور کفتار باروا ایرادیلہ مخالفت ایتدیکندن کمال مرتبہ انفعال برلہ خصوصات مزبورہ ضمتندہ شہزادہ عباس میرزایہ باتحیرات نوری نام بر معتبر آدمی تسیر وبوقیرہ دخی مفصل ومشروح بر قطعہ امرنامہ تحریر بیوردیقنہ مبنی چاکرلری بر قاج مجلس شہزادہ مشار الیہ ووزیری میرزا بزرگ ایلہ مقتضای وقت وزمان اوزرہ مواد مرقومہ فی درمیان ایدرک بالآخرہ بش التی سنہ دنیرو بایزیددن فرار ایتیش رعایالری کیرو اعادہ اولنق شرطیلہ فقط بالجملہ اموال مغضوبہ نک استردادینہ وقرہ بک حقندہ دخی بالحازہ مشار الیہک تطیب فوآدینہ وعشائر مزبورہ کویا اصل کندی رعیتلری اولدوغی و دکل ایسہ دخی مہین جانین اولدقلری اجلدن فیابعد اراضی رومہ ایاق بصدرمق واکر تجاوز وتعدیلری واقع اولور ایسہ قرب حدوددن قالدیروب خراسان ظرفلرینہ کتورمک موادینہ ارضا ایلہ یاساچی باشی مزبور نوری بک ترفیقاً روان خانی جانبہ وایش آغاسی نائی اولان محمد بک بوقیر ایلہ تلخیصاً حوی طرفنہ تعین وارسال ایتدرکدن صکرہ بوچاکرلری کلوب بایزیددہ ظهور ایدن فقط قرق الی خانہ مقداری

بی سروپا رعایای عجم طرفنہ اسرا وحوی طرفندن کلان اموال منہویہ فقرای بایزید اصحابنہ توزیع واعطا ایتدرلیدی وبعده روان جانبندن اولان اموال مغضوبہ دخی بر روایتدہ وعلی روایۃ مع نقصان یساجی باشی ونوری بک ایلہ بایزیدہ کلوب اصحابنہ ویرلیدی ومرقوم قرہ بک یانسنہ اولان موجود کلینلو اموال ونقودی روان خانی کلیاً ضبط ومقتضای غرورلری اوزرہ یوسف پاشا حضرتلرینک طلب ونحریرینی کتم برلہ روسیہ لویہ فرار تدیرندہ اولق تہمتیلہ مقید جانب شہزادہ ارسال ایلدیکی خبری ارضرومدہ رسیدہ سمع بندکی اولدوغی .

مغار صلح وسلم بعض حرکات نامرضیہ عجم

حالا روسیہ لویہ تابع وکمال ملعتی دنیاہہ شایع جعفر قولی خانی عجمدن حین فرارندہ دامادی وبایزید سنجانی متصرفی بولان متوفی محمود پاشا لواء مزبور ملحقانندن کرد اوغلو قلعہ سی دیمککہ عریق صعب المرور بر قلعہ یہ ابعاد ایدوب بعدہ بارادہ سنیہہ اوالحوالی حکامانک وعجم خانلرینک مباشرتیلہ طرد وابعاد اولندوغی انساده تکرار دخولندہ حراست دسیسہ سی ومزبور قرہ بک سوق واعانہ سی سینیہہ قلعہ مزبورہ دخیول ایدن اعجام الی الاکن جیقیمیوب توابعدن اولان چند عدد قرانی پزیشان وبرطرفدن استحکامنہ اہتمام ایدوب ہر تقدیر استردادی مراد اولندیسہ اصفا واعطا ایتدکریندن وحدود موجودہ اکثری بلاد خلقی حین فتح خاقانیدہ تطیب واعجائی بو طرفہ ترغیب ارادہ سیلہ کافہ تکالیفدن معاف بیوردقلری ایچون فقط رضالریلہ والیرینہ سنوی جزئی ہدیہ ولدی الاقتضا عسکر اعطاسی وجہت اخر ایلہ خدمت ایدہ کلان رعیت دولت علیہ دن وان سنجاغندہ واقع اہل سنت وپاک عقیدت حکامی اکرادی بلادندن جاذ ناحیہ سی چاکرلری طہرانندہ

شہزادہ عباس میرزا عسکر ارسالی ایلہ اور دیروب ایکوز نفر دن متجاوز نسا ورجال وکبار اطفال لرینی سبی واسترقاق و تبریزده علناً بالمزایدہ طائفہ اعجام ونصارایہ بیع وفروخت وسائر حکاری قریہ لرینہ سنوی بیک بشیوز رأس اغنام و بیک بشیوز ریال و یرمک خصوصی تکلیف واغنامی جبراً تحصیل ومبلغ من بوری برقاج ماه تأجیل ایدوب طائفہ من بوردن وان یازید طرفلرندن استمداد واستعانه ایتکده اولدقلرینی ومارالذکر سیدیکی وزلام عشیرتلی هر تقدیر دولت علیہ نک قدیمی رعیتلرندن ایسه دخی بو طرفده استقرار ایتوب ولات حدود طرفینی تزویر وفاق ایلہ بربرینہ دوشوب بواراده اموال فقرائی غارت وبوتہمترین بولندقلری طوپراق صاحبہ غزو ونسبت ایدہ کلدکلری دولت علیہ وجهاً من الوجوه فائده لری اولمدینی اجلدن همان برابر کتوردکلری حسینی وعشیرتین من بورتین خلقی حدودک بعد ولایتلرندہ اسکان ایتلری ویاخود انلر دخی عجمدن برابر کتوردیلوب بوزاوق جانبلرینہ جلب وایوا بیورلمسی وکور اوغلو قلعه سندن و حکاری قره سندن گفتید واسرای میعه عیناً وبلا تضمین رد ایتدرلمسی نیازیلہ یازیدہ معروضات وبرقاج نفر داد خواخان تہیہ ایتہ لو ایکن بوچا کلری سر دولت افسر اولیای نعمانی تصدیقندن محافظہ وارده سیلہ الحاقہ ہذہ اموال منہوبہ کد تدبیر فقیرانملہ فی الجملہ استرداد اولندی .

ارضرورم والینسی دولتلو عثمان پاشا حضرتلرینک وردندہ ہمتلریلہ مستعدای مذکورہ کنز ایلہ دخی بدکہ بو طرفده برقالہ افراغ اولتوب درسعادتہ مشکئی ارسالی تکلفنہ حاجت قالماز وبوحوالینک کافہ احوالی والیلر طرفدن یازلق قاعدہ کلیہ دن اولغلہ راستا معروضات ارسالندہ والی مشارالہ انفعال ایتک احتمالی درکازدر دیو شمیدلک منع وتوقیف ایتدیلدی .

صورۃ معاملہ اعجام باین بندہ مستہام و بیان حرکت عاقلانہ این خاکسار درآن دیار

مشارالہ یوسف پاشا حضرتلری عندالعزیمہ حامل اولدوغم تحریرات سامیہ لری لدی النظر بوندن مقدم درسعادتن بونلرک بررعینی صورتی طرفرہ کلوب عبارات ومضمونی اعجامک دعوائ کاذبہ انایتلرینہ کورہ غایت دون اولدوخی طرفزدن تحریر وحق اقتضاسنہ کورہ تسوید القابی تسیرالوشیدی . بونلرینہ اولکی صورتدہ یازملغلہ حریرلر متغیر ومنفعل اولور دیو براز حاللرینی بیان وتوضیح وشہزادہ اولان مکتوب سامینک عنوانندن برقچ فقرہئی حک ایلہ تبدیل وتصحیح بیورمشرلیدی . واقعاً شہزادہ نک دیواندہ وزیری میرزا بزرک مکتوب سامی مذکورہ دیباجہ وعنوانی طی و ترک ایلہ یالکز متقی عارتی جہراً تلاوت وبعده بوفقیہ شہزادہ نک شانی جہانندہ شایع اولغلہ عنوان نامہ قراینلہ حاصلی تحصیل قیلندن اولق مفہومی تذکیرایتدیکی مشارالہک قولی تأیید ایتدیکندن غیری شاہ اعجام تباه اول امردہ تصدیق سلطتی ضمتندہ بوچا کرلریلہ قبل جانب پادشاہ جہانندن نامہ ہایون وهدایا ورودی مأمولندہ وبویلہ اولماز ایسہ باری وزیرینہ اولان مکتوب سامیدہ ولایتی وھمجوار اولان ولایتلر خلقی آراسندہ کندویہ موجب تعظیم وافتخار اولہ حق تعییرات ویعی کندویی ستایش وثنا وکمال قدرتی اعتراف وانباتی مشتمل عبارات یازلق امیدندہ ایکن کندی اوصافندن قطعاً بحث اولتوب همان پاشاہ کافہ ام وتاج بخشای عاملہ شاہان عالم سایہ بسیط یزدان درج وجود جہان شوکتلو قدرتلو مہابتلو عظمتلو ولی نعمت جمیع ملت افندمن حضرتلرینک توصیف شریف قدرہ شاہانہ وتعریف لطیف شوکت شہنشاہانہ لرندن بالمناسبہ

بسط و بیان بیوریلان بر قاج فقره کونا باران نیساندن. رهان مارنه
مصیب قطره مثللو شاه حسودی زهر آلود ایتمه کله بودفعه میرزا شفیع
طرفندن کتوردیکم کاغده شاهلرینک مدح و ثنائینده افراتلاف و کداف
اولیابده ومواد سائرده صراحة ارتکاب کذب و خلاف ایتدکلرندن
بشقه بوفقیری دخی لایقی اوزره حسن معامله ایتدزمیوب بوفقیر دخی
شاهله ملاقات ایتدیگز دیو سؤال ایدن و بلکه بالجه یانمه کلوب کیدن
سند و فرایجه ایاجیلرینه وسائر کسانه بر کونا مناسبت تدارکیله بن
دولت عالیه قوی قدرت طرف باهرالشرفلرندن مخصوص ایاجی دکلم
فقط پادشاه عالمک صدر اعظمک قائممقامی طرف اشرفندن میرزا
شفیعه بر مکتوب کتوردیم و حق اولمکتوب بر چبار ایله کله جک ایکن
درسعادتمده اولان عجم ایاجیلری طرفزدن بالدفعات ایاجیلر کلوب
بوجانبدن بر معتبر آدم کوندیرلما سی روا دکلدن مخصوص بر آدم ایله
کوندیرلسون دیو رجا ایتمه لرله انلری تطیب ایچون ایاجی عنوانی
اولیه رقی احقر خدمه دولت علیه دن بوفقیری ارسال بیوردیلر. شاهله
ملاقامی موجب حالت یوقدر و قدر و رتبه و کیفیتمه نظراً مأمولندن
زیاده اکرام ایده یورلر دیو واقع حالی انبا و مسافر اولدوغم خانه کمال
و قرار و تمکین ایله اقامت وجوارمده ساکن فرایجه ایاجیلری و یانمه
کلان اعجام ایله متشوقانه الفت و اکثریا کتب مطالعه سیله امرار ایلام
وبالوجوه اظهار صورت عنا واستغنا ایدوب بوفقیر و آدملم شاهلری
وسائر سیرانکاهلری سیر و تماشا یه رغبت ایتمه دیکمز و کورمزندن عودت
اولوب ارائه دبدبه و شهرت ایده میه جکلی معلوملری اولدوقده شاهک
امر و اراده سی و میرزا شفیعک وباخصوص صاحب خانه منک ابرام
وافاده سیله بر کره آت قوشوسی بهانه سیله ترتیب ایتدیکی بنش جمعیه
دیگر ایاجیلر ایله معاً عزیمت و آنلره تقدم و شهزاده لرنده تقرب صورتیه
وداراتی تماشا ورؤیت و بر کره دخی جوهرلری کورمک و طهراند

اولان شهزاده لر اکبری و حوالی و شهر طهرانک حاکمی اولان حسن
علی میرزا ایله کورشمک ایچون سراینه و بردفعه دخی عندلرنده باغ
چنان وجهانده معدوم الاقران اولمق زعمیه شاهک سنین و افره دنبرو
بنا و اعمار ایتدیکی بکارستان طهران و قصر قاجار تسمیه اولنور و صحیح
الهوا و فسیح البنا قصر لرینه عزیمت اولدوغی و چاکر لریمک یریمه حوادث
تواریخ سابقه و مقتضای اوقاف لاحقه دن بی خبر وانلردن اکرام و ادبیت
مأمول ایدر فن مناظره و اداره جواب مذاکره دن غافل وتنک دل
بر آخر قوللری اولسیندی معامله و مذاکره لرنده لایقی اوزره مقابله
ایده میوب بالضرور برودت و کدورتله عودت ایده جکی فله الحمد والمته
بوقوللری هر حالده عاقلانه و حکیمانه حرکت و اظهار غنای طبیعت ایله
هر کلاملرینه مقتضای مقام اوزره جواب باصواب و یروپ عندلرند
منکوب و هیچ بر ماده ده ایسه مغلوب اولمیوب شان و شوکته و سلطنت
علیه اجر و جمیه سیله با کمال شوق و محبت و داع رسمی ایضا اولنه رقه
مزید عز و رفاه و کمال محبت و اعتبار ایله معارف و عودت اولدوغی
محاط علم عالم ارای رحیمانه لری بیوردوقده امر و فرمان لطف و احسان
دولتو عنایتلو عطوفتو رأفتلو ولی النعم کثیرالحد والکرم عالی هم افندم
سلطانم حضرتلرینکدر .